Európai Parlament
2024-2029

ELFOGADOTT SZÖVEGEK

P10_TA(2026)0250

A fenntartható fejlődési célok végrehajtása és teljesítése, tekintettel a 2026. évi magas szintű politikai fórumra

Az Európai Parlament 2026. július 7-i állásfoglalása a 2026. évi magas szintű politikai fórumra a fenntartható fejlődési célok végrehajtásáról és teljesítéséről (2025/2248(INI))

Az Európai Parlament,

– tekintettel az Európai Unióról szóló szerződés 3. cikkének (5) bekezdésére és az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 208. cikkének (1) bekezdésére,

– tekintettel a Tanács és a tagállamok kormányainak a Tanács keretében ülésező képviselői, az Európai Parlament és a Bizottság „Új európai konszenzus a fejlesztési politikáról – A mi világunk, a mi méltóságunk, a mi jövőnk” című, 2017. június 30-i együttes nyilatkozatára[1],

– tekintettel a 2030-ig tartó időszakra szóló általános uniós környezetvédelmi cselekvési programról szóló, 2022. április 6-i (EU) 2022/591 európai parlamenti és tanácsi határozatra[2],

– tekintettel a fenntartható fejlődési célok végrehajtásának első önkéntes uniós felülvizsgálatára, amelyet 2023. július 19-én terjesztettek az ENSZ elé,

– tekintettel az Eurostat „Fenntartható fejlődés az Európai Unióban – Nyomonkövetési jelentés a fenntartható fejlődési célok megvalósítása terén az Unió által elért eredményekről – 2025. évi kiadás” című, 2025. június 4-én közzétett jelentésére,

– tekintettel az ENSZ Közgyűlésének az ENSZ fenntartható fejlődésről szóló New York-i csúcstalálkozóján, 2015. szeptember 25-én elfogadott, „Világunk átalakítása: a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlődési menetrend” című 70/1. számú

---

1 HL C 210., 2017.6.30., 1. o.
2 HL L 114., 2022.4.12., 22. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2022/591/oj.

határozatára (a 2030-ig tartó időszakra szóló menetrend), amely meghatározza a fenntartható fejlődési célokat,

– tekintettel az ENSZ Biológiai Sokféleség Egyezményére és az egyezmény feleinek 15. Konferenciáján 2022. decemberében elfogadott kunming-montreali globális biodiverzitás-megőrzési keretstratégiára,

– tekintettel az ENSZ tagállamai által az ENSZ harmadik katasztrófakockázat-csökkentési világkonferenciáján 2015. március 18-án elfogadott, a 2015–2030-as időszakra szóló sendai katasztrófakockázat-csökkentési keretre,

– tekintettel „Bolygónk egészségessé tétele mindenki számára – Uniós cselekvési terv: Út a szennyezőanyag-mentes levegő, víz és talaj felé” című, 2021. május 12-i bizottsági közleményre (COM(2021)0400) és annak mellékleteire,

– tekintettel az Egyesült Nemzetek Éghajlatváltozási Keretegyezményére (UNFCCC) és a Párizsi Megállapodásra, amelyet az ENSZ Éghajlatváltozási Keretegyezménye Feleinek Konferenciája (COP21) 21. ülésszakán Párizsban, 2015. december 12-én fogadtak el,

– tekintettel az ENSZ fenntartható fejlődési célokról szóló, 2025. évi jelentésére,

– tekintettel a fenntartható fejlődési célokkal foglalkozó 2023. évi csúcstalálkozóra, amelyet 2023 szeptemberében, az ENSZ Közgyűlés magas szintű hetében tartottak,

– tekintettel a 2024. szeptember 22–23-án New Yorkban tartott, a jövőről szóló csúcstalálkozóra, annak eredményére, a jövőt szolgáló paktumra, amely 56 intézkedést irányoz elő a fenntartható fejlődés felgyorsítására és finanszírozására, valamint a jövőt szolgáló paktum két mellékletére, a Globális Digitális Paktumra és a jövő generációiról szóló nyilatkozatra,

– tekintettel a Sevillában (Spanyolország) 2025. június 30. és július 3. között megrendezett 4. nemzetközi fejlesztésfinanszírozási konferenciára,

– tekintettel az UNFCCC részes feleinek 2024. november 20-án Bakuban (Azerbajdzsán) tartott 29. konferenciáján elfogadott és az EU által jóváhagyott, a víz éghajlat-politikai felhasználásáról szóló COP29 nyilatkozatra,

– tekintettel az Egészségügyi Világszervezet „egy egészség” kezdeményezésére,

– tekintettel az ENSZ Vízügyi, Környezetvédelmi és Egészségügyi Egyetemi Intézetének 2026 januári, „Global Water Bankruptcy: Living Beyond our Hydrological Means in the Post-Crisis Era” (Globális vízcsőd: Élet a hidrológiai eszközeinken túl a válság utáni időszakban) című jelentésére,

– tekintettel az „Európai energiabiztonsági stratégia” című, 2025. június 4-i bizottsági közleményre (COM(2025)0280),

– tekintettel „A vízhez való hozzáférés mint emberi jog – a külső dimenzió” című, 2022. október 5-i állásfoglalására[3] és a vízügyi rezilienciára vonatkozó európai stratégiáról szóló, 2025. május 7-i állásfoglalására[4],

– tekintettel a fenntartható fejlődési célok végrehajtásáról és teljesítéséről szóló, 2023. június 15-i állásfoglalására[5], valamint „A fenntartható fejlődési célok végrehajtása és teljesítése, tekintettel a 2025. évi magas szintű politikai fórumra” című, 2025. július 9-i állásfoglalására[6],

– tekintettel az ENSZ Közgyűlésének a vízhez és a megfelelő és elérhető higiéniás létesítményekhez való emberi jogról szóló, 2010. július 28-i 64/292. sz. határozatára és a biztonságos ivóvízhez és a megfelelő és elérhető higiéniás létesítményekhez való emberi jogról szóló, 2013. december 18-i 68/157. sz. határozatára, valamint az ENSZ Emberi Jogi Tanácsának „A biztonságos ivóvízhez és a megfelelő és elérhető higiéniás létesítményekhez való emberi jog” című, 2020. október 6-i 45/8. sz. határozatára,

– tekintettel eljárási szabályzata 55. cikkére,

– tekintettel a Fejlesztési Bizottság és a Környezetvédelmi, Éghajlatváltozási és Élelmiszer-biztonsági Bizottság által az eljárási szabályzat 59. cikke alapján folytatott közös tanácskozásokra,

– tekintettel a Fejlesztési Bizottság és a Környezetvédelmi, Éghajlatváltozási és Élelmiszer-biztonsági Bizottság jelentésére (A10-0187/2026),

A. mivel a 2030-ig tartó időszakra szóló menetrend és az abban foglalt 17 fenntartható fejlődési cél jelenti az egyetlen globálisan megosztott és politikailag elfogadott keretet a tényeken alapuló szakpolitikák számára a közös kihívások kezelése, a globális iránytűnek a

---

3 HL C 132., 2023.4.14., 54. o.
4 HL C, C/2026/576, 2026.2.24., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2026/576/oj.
5 HL C, C/2024/493, 2024.1.23., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/493/oj.
6 HL C, C/2026/1441, 2026.3.31., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2026/1441/oj.

társadalmi, gazdasági és környezeti fenntarthatóság felé történő átirányítása, valamint minden ember számára a béke és a jólét biztosítása érdekében;

B. mivel a fenntartható fejlődési célok az elmúlt évtizedben több millió ember életét javították, több mint 100 millió gyermek és fiatal fért hozzá az oktatáshoz, több százmillió ember fért hozzá biztonságos ivóvízhez, megfelelő higiénés körülményekhez és villamos energiához, és a világ népességének már 92%-a fér hozzá villamos energiához;

C. mivel bár egyes területeken jelentős előrelépés történt, a fenntartható fejlődési céloknak csak 35%-a halad a tervek szerint vagy mutat mérsékelt előrelépést, közel fele túl lassan halad, vagy csak marginális előrelépést mutat, 18%-a esetében pedig visszalépés mutatkozik;

D. mivel a jelenlegi geopolitikai klíma és a többszörös válságok, többek között a fegyveres konfliktusok, a gazdasági nyomás és a nemzetközi instabilitás, az energiaválság, a növekvő vízhiány és az aszályok gyakoribb előfordulása, az éghajlatváltozás, a biológiai sokféleség csökkenése és a szennyezés hármas környezeti válsága, a növekvő egyenlőtlenségek, a demokratikus visszacsúszás, a genderellenes és jogellenes mozgalmak növekedése és a civil társadalom mozgásterének szűkülése jelentősen befolyásolják a fenntartható fejlődési célok elérése felé tett előrehaladást;

E. mivel a fenntartható fejlődési célok finanszírozási hiányán túl az országokon belüli és az országok közötti növekvő egyenlőtlenségek jelentik a fenntartható fejlődési célok elérésének fő strukturális akadályát; mivel a jelenlegi globális fogyasztási szintek évi 1,8 bolygónyi erőforrásnak, a jelenlegi uniós fogyasztási szintek pedig évi 3 bolygónyi erőforrásnak felelnek meg;

F. mivel az EU-nak és tagállamainak továbbra is kulcsszerepet kell játszaniuk a fenntartható fejlődés és az ENSZ-re épülő multilateralizmus előmozdításában;

G. mivel a 2026. évi magas szintű politikai fórum el fogja végezni a 6., 7., 9., 11. és 17. fenntartható fejlődési cél részletes felülvizsgálatát;

H. mivel a biztonságos és tiszta ivóvízhez és a megfelelő higiénés körülményekhez való hozzáférés az ENSZ Közgyűlésének 64/292. sz. határozatában elismert emberi jog; mintegy 2,2 milliárd ember, köztük 600 millió gyermek továbbra sem fér hozzá biztonságosan kezelt ivóvízhez, 3,5 milliárd ember, köztük 1,1 milliárd gyermek, nem fér hozzá biztonságosan kezelt higiéniás létesítményekhez, és mintegy 4 milliárd ember él súlyos vízhiánnyal évente legalább egy hónapon keresztül; mivel a világ népességének közel háromnegyede olyan országokban él, amelyeket a vízellátás szempontjából bizonytalannak vagy kritikus mértékben bizonytalannak minősítettek;

mivel az EU-ban a vízhiányból eredő gazdasági veszteségek évente összesen akár 9 milliárd EUR-t is elérhetnek, ami évente az európaiak 30%-át és a földterületek 20%-át érinti[7];

I. mivel az éghajlatváltozás komoly veszélyt jelent a vízkészletekre és a vízi ökoszisztémákra; mivel 2030-ra a globális vízigény 40%-kal meg fogja haladni a rendelkezésre álló erőforrásokat, és a jelenlegi keresleti ráta mellett és a legújabb becslések szerint a világ legalább 2049-ig nem fogja megvalósítani a fenntartható vízgazdálkodást;

J. mivel a nők és lányok viselik az elsődleges felelősséget a vízellátási, szennyvízelvezetési és higiéniai (WASH) szolgáltatásokért és az energiagazdálkodásért a háztartások szintjén; mivel a nőket és lányokat aránytalanul sújtja a vízhiány a nemi alapú egészségügyi szükségletek, a társadalmi tényezők és amiatt, hogy ők viselik az elsődleges felelősséget a vízgyűjtésért és -gazdálkodásért; mivel a nők és lányok fokozott egészségügyi kockázatokkal, az oktatási lehetőségek elvesztésével és a nemi alapú erőszaknak való fokozott kitettséggel szembesülnek, különösen a konfliktus sújtotta területeken és a humanitárius válságok során;

K. mivel a nemek közötti egyenlőség szempontját érvényesítő WASH- és energiapolitikákba való beruházás csökkenti a nemi alapú erőszak kockázatát, csökkenti a gyermek- és anyai halandóságot, növeli a lányok oktatáshoz való hozzáférését és javítja az általuk kapott oktatás minőségét, elősegíti a nők gazdasági részvételét és megélhetését, felgyorsítja a fenntartható energiára való átállást, és segít reziliens közösségek létrehozásában;

L. mivel naponta több mint 1000 öt év alatti gyermek hal meg nem biztonságos WASH-hoz kapcsolódó betegségek, például hasmenés következtében; mivel a fogyatékossággal élő emberek milliói számára a megfelelő WASH-szolgáltatások hiánya jelentős akadályokat jelent, mivel a hozzáférhetetlen infrastruktúra és a megbélyegzés károsítja egészségüket, biztonságukat és méltóságukat; mivel a haladás jelenlegi ütemét meg kell duplázni, hogy 2030-ra teljesüljenek az iskolákban az egyetemes vízellátásra, szennyvízelvezetésre és higiéniára vonatkozó célok (WASH-szolgáltatások);

M. mivel a víz- és energiainfrastruktúra a nemzetközi humanitárius jog értelmében védelmet élvez; mivel a vízhez való hozzáférés alapvető fontosságú többek között az ökoszisztéma-gazdálkodás, a mezőgazdaság és az energia szempontjából; mivel egyre erősödik az a tendencia, hogy a vizet hadviselési eszközként használják, és a konfliktusban részt vevő felek akaratlanul vagy szándékosan tönkreteszik a vízrendszereket, szennyezik a vízkészleteket és

---

7 Az Európai Környezetvédelmi Ügynökség 2024. október 15-i 07/2024. sz. jelentése: „Europe’s state of water 2024: the need for improved water resilience” (Az európai vízügyi helyzet 2024-ben: javítani kell a vízgazdálkodás rezilienciáját).

elvágják az áramszolgáltatást, ami súlyos hatással van a polgári lakosságra; mivel a WASH-szolgáltatások konfliktushelyzetekben történő helyreállítása továbbra is alapvető fontosságú, és hídként szolgálhat a békéhez; mivel a bányászat és az ipari gazdálkodás gondos irányítást igényel a vízkészletek rendelkezésre állásának és minőségének védelme érdekében;

N. mivel Európa globális vezető szerepet tölt be a víztechnológia terén, és az uniós tagállamok jegyzik be a vízzel kapcsolatos technológiákra vonatkozó összes nemzetközi szabadalom 40%-át; mivel az egészséges ökoszisztémák lehetővé teszik a vízminőség javítását, miközben növelik az éghajlatváltozás hatásaival szembeni rezilienciát is;

O. mivel az EUMSZ 208. cikke kimondja, hogy az uniós fejlesztési együttműködés elsődleges célja a szegénység csökkentése, hosszú távon pedig annak felszámolása;

P. mivel a fogyatékossággal élő személyek a korlátozott foglalkoztatási és oktatási lehetőségek, az alacsonyabb bérek és a magasabb megélhetési költségek miatt jobban ki vannak téve a szegénység kockázatának; mivel a fogyatékossággal élő személyek jogairól szóló egyezmény újólag hangsúlyozza a nemzetközi fejlesztési együttműködés fontosságát az építészeti és kommunikációs akadályok felszámolásában, többek között a városokban, mint a fogyatékossággal élő személyek szakmai és társadalmi befogadása előmozdításának kulcsfontosságú elemét;

Q. mivel a gyermekekbe és fiatalokba való befektetés kulcsfontosságú a hosszú távú társadalmi-gazdasági fejlődéshez, a stabilitáshoz és a szegénység csökkentéséhez; mivel a gyermekek a fejlődő országok lakosságának jelentős részét teszik ki, és különösen ki vannak téve a szegénység, a konfliktusok és az alapvető infrastruktúrához és szolgáltatásokhoz való korlátozott hozzáférés hatásainak; mivel a fenntartható fejlődési célokkal kapcsolatos fellépéseknek – többek között az olyan területeken, mint a vízhez, az energiához és az infrastruktúrához való hozzáférés – jobban figyelembe kell venniük a gyermekek valós szükségleteit;

R. mivel világszerte mintegy 1,18 milliárd ember minősül energiaszegénynek, beleértve azt a 685 millió embert is, akik nem férnek hozzá a villamos energiához; mivel az energiaszegénység aláássa a szolgáltatásnyújtást, a gazdasági helyreállítást és a békeépítést; mivel a fenntartható energia átalakító erejű lehetőség a reziliencia javítására, a konfliktusok csökkentésére, a lakóhelyüket elhagyni kényszerült lakosság támogatására és az ingadozó ellátástól való függés csökkentésére;

S. mivel a világ népességének mintegy 55%-a városi területeken él; mivel megfelelő gazdálkodás esetén a városi erdők és fák akár 8 °C-

kal is csökkenthetik a levegő hőmérsékletét, akár 40%-kal is csökkenthetik a légkondicionálás költségeit, csökkenthetik a csapadékvíz áramlását, és a por és a szennyező anyagok szűrése révén javíthatják a levegő minőségét; mivel a városok a globális hulladék akár 70%-át is termelhetik; mivel a nem megfelelő hulladékgyűjtés és -gazdálkodás levegő- és vízszennyezést okoz, tengeri hulladékot termel és hozzájárul az éghajlatváltozáshoz;

T. mivel a nem megfelelő finanszírozás a fenntartható fejlődési célok elérésének fő akadálya; mivel még mindig évi 4 billió USD beruházási hiány áll fenn a fenntartható fejlődési célok tekintetében; mivel az alacsony és közepes jövedelmű országok magas adósságszintje akadályozza a fenntartható fejlődési célok eléréséhez szükséges beruházásokat; mivel az alacsony jövedelmű országok több mint 50%-a jelenleg adósságtörlesztési nehézségekkel küzd vagy magas adósságkockázattal szembesül, ami veszélyezteti a fenntartható fejlődési célok elérését; mivel a Global Gateway a fenntartható beruházások stratégiájaként kulcsszerepet játszhat a fenntartható fejlődési célok terén történő előrelépéshez való hozzájárulásban; mivel hangsúlyt kell fektetni a kiadások hatékonyságára és a felelősségteljes költségvetési gazdálkodásra is;

U. mivel az EU újólag megerősítette a 2030-ig tartó időszakra szóló menetrend és az abban felvázolt fenntartható fejlődési célok iránti egyértelmű elkötelezettségét; mivel az EU elismeri, hogy számos fenntartható fejlődési cél tekintetében további előrelépésre van szükség; mivel az EU és az ENSZ közötti – többek között országos szintű – együttműködés kulcsszerepet játszik a fenntartható fejlődési célok végrehajtásának előmozdításában, különös tekintettel az instabil és összetett helyzetekre; mivel a becslések szerint a célok mintegy 65%-ának elérése a helyi és regionális önkormányzatok hozzájárulásától függ;

V. mivel az EU és tagállamai világszerte vezető donorok a hivatalos fejlesztési támogatás (ODA) terén; mivel bár az EU és tagállamai együttesen kötelezettséget vállaltak arra, hogy a bruttó nemzeti jövedelem (GNI) 0,7%-át hivatalos fejlesztési támogatásként biztosítják, a hivatalos fejlesztési támogatásra vonatkozó kötelezettségvállalásaikat a 2023. évi 0,53%-ról 2024-re 0,47%-ra csökkentették; mivel az EU azt a kollektív célt tűzte ki, hogy a GNI 0,2%-át hivatalos fejlesztési támogatásként nyújtsa a legkevésbé fejlett országoknak, de 2023-ban ez a hivatalos fejlesztési támogatás a GNI 0,12%-át tette ki; mivel a legkevésbé fejlett országokat aránytalanul sújtja a finanszírozás e történelmi csökkenése;

W. mivel az Egyesült Államok kormánya számos mélységesen aggasztó és káros döntést hozott a nemzetközi fejlesztés és a humanitárius segítségnyújtás területén, különösen az USAID keretében megvalósuló programokra nyújtott finanszírozás legnagyobb részének felfüggesztését; mivel ezek a költségcsökkentések már

most is zavart okoznak az alapvető egészségügyi, élelmiszer- és védelmi szolgáltatásokhoz való hozzáférésben, és várhatóan emberek millióit sodorják mélyszegénységbe és súlyosbítani fogják a humanitárius válságokat; mivel közelmúltbeli elemzések szerint a finanszírozás csökkentése több millió megelőzhető halálesethez járulhat hozzá, beleértve 2030-ig akár 14 millió halálesetet is, ami különösen súlyos következményekkel járhat a nőkre, a gyermekekre és más kiszolgáltatott csoportokra nézve;

Aktuális helyzet

1. megerősíti szilárd és megingathatatlan elkötelezettségét az összes fenntartható fejlődési cél teljes körű és gyors végrehajtásának és megvalósításának biztosítása mellett; úgy véli, hogy az EU-nak továbbra is teljes mértékben elkötelezettnek kell maradnia a fenntartható fejlődési célok valamennyi uniós szakpolitikába és jogalkotási kezdeményezésbe való integrálása, valamint a fenntartható fejlődést szolgáló szakpolitikai koherencia biztosítása mellett, elismerve ugyanakkor, hogy a tagállamok kulcsszerepet játszanak a fenntartható fejlődés nemzeti, regionális és helyi szinten történő előmozdításában; felhívja az EU-t, hogy politikai és pénzügyi támogatás révén továbbra is töltsön be vezető szerepet a fenntartható fejlődési célok EU-ban és világszerte történő végrehajtása terén; megerősíti szilárd elkötelezettségét a jövőt szolgáló paktum mellett; felszólít a multilaterális intézmények szerepének és képességének megerősítésére a fenntartható fejlődési célok megvalósításának javítása érdekében;

2. elismeri az uniós szinten és világszerte 2015 óta a fenntartható fejlődési célok végrehajtása érdekében tett lépéseket; sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy az elmúlt évtizedben elért jelentős eredmények ellenére a globális közösség súlyosan le van maradva a 2030-ig tartó időszakra szóló menetrend végrehajtása tekintetében; elismeri a 17 fenntartható fejlődési cél összekapcsoltságát, valamint azt, hogy a 2030-ig tartó időszakra szóló menetrend megvalósításához valamennyi fenntartható fejlődési cél tekintetében gyorsított fellépésre lesz szükség; hangsúlyozza, hogy az eszkalálódó konfliktusok, a geopolitikai feszültségek, az egészségügyi és humanitárius vészhelyzetek, valamint az éghajlatváltozás, a biológiai sokféleség csökkenése és a szennyezés hármas környezeti válsága súlyos hatásai jelentős akadályokat gördítenek a fenntartható fejlődési célok elérése elé; hangsúlyozza ezért, hogy a fenntartható fejlődési célok elérése érdekében sürgősen nemzetközi együttműködésre és a végrehajtási keret rendszerszintű átalakítására van szükség, figyelembe véve a gazdasági korlátokat és az országok közötti fejlettségbeli különbségeket; sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy a legtöbb tagállamnak nem lesz lehetősége arra, hogy a 2026. évi magas szintű politikai fórumon ismertesse a fenntartható fejlődési célok végrehajtására vonatkozó önkéntes nemzeti felülvizsgálatait; mindazonáltal arra ösztönzi az összes tagállamot,

hogy végezzenek önkéntes nemzeti felülvizsgálatokat a fenntartható fejlődési célok végrehajtásának megalapozása érdekében;

3. aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy a jelenlegi geopolitikai és biztonsági helyzet a klímasemlegesség elérésének sürgető kihívásával együtt további nehézségeket okoz a társadalom számára és a fenntartható fejlődési célok elérése szempontjából; úgy véli, hogy stabilitásra, biztonságra, konfliktusmegelőzésre, valamint a gazdasági és az éghajlatváltozás hatásaival szembeni rezilienciára – különösen instabil helyzetekben – lesz szükség a fenntartható fejlődési célok eléréséhez, többek között a humán fejlődés és az egyenlőség tekintetében, és azt nem lehet a geopolitikától, az energiabiztonságtól, valamint az élelmezés- és vízbiztonságtól elszigetelten megvalósítani; hangsúlyozza, hogy valamennyi szereplőnek sürgősen fokozott erőfeszítéseket kell tennie, és kiemeli a multilateralizmus, az ENSZ égisze alatt működő demokratikus és szabályokon alapuló multilaterális rendszer védelme és megerősítése, valamint a fenntartható fejlődési célok mögött meghúzódó problémák kezelésére irányuló folyamatos beruházások nélkülözhetetlen szerepét;

4. kiemeli, hogy a fenntartható fejlődési célok és a 2030-ig tartó időszakra szóló menetrend globális és európai végrehajtása iránti uniós elkötelezettség továbbra is kulcsfontosságú, és annak egyértelmű jelzést kell küldenie a partnerek számára világszerte; emlékeztet az EU azon kötelezettségvállalására, hogy tiszteletben tartja bolygónk tűrőképességének határait, és 2050-ig megvalósítja a klímasemlegességet, és e tekintetben fokozott erőforrás-hatékonyságra szólít fel; felhívja az EU-t és tagállamait, hogy globális szövetségek kiépítése révén erősítsék meg vezető szerepüket, és konstruktívan erősítsék meg a partnerországokkal való együttműködésüket a fenntartható fejlődési célok megvalósítása, valamint a fenntartható fejlődési célok eléréséhez szükséges megfelelő és tartós finanszírozás biztosítása érdekében azáltal, hogy betöltik a hatalmas finanszírozási hiányt, többek között azt, amelyet a USAID által nyújtott finanszírozás nagy részének felfüggesztése hagyott maga után;

5. kiemeli, hogy a világszerte tapasztalható demokratikus visszacsúszás jelenlegi tendenciája, amelyet a jogállamiság eróziója, az intézmények meggyengülése, a civil társadalmi mozgástér szűkülése, valamint a gender- és jogvédelem-ellenes mozgalmak növekedése jellemez, különösen a nők jogai és az LMBTQI+-jogok tekintetében, azzal a kockázattal jár, hogy lelassítja és visszafordítja a fenntartható fejlődési célok terén elért előrehaladást, és aláássa a 2030-ig tartó időszakra szóló menetrend elérését;

6. hangsúlyozza, hogy a fenntartható fejlődési célok végrehajtásának felgyorsításához pragmatikus és eredményorientált megközelítésre van szükség, amely előnyben részesíti a mérhető eredményeket hozó,

tudományon és tényeken alapuló, transzformatív, innovatív és összehangolt megoldásokat, és nagyobb koherenciát tesz szükségessé a humanitárius segítségnyújtás, a fejlesztés és a béke közötti összefüggésrendszerben; hangsúlyozza, hogy a fenntartható fejlődési célok hatékony megvalósítása a jó kormányzástól, a jogállamiságtól, a korrupcióellenes intézkedésektől és a közpénzekkel való hatékony és eredményes gazdálkodástól függ; megerősíti az emberi jogokon alapuló megközelítés fontosságát; hatékonyabb nyomon követést, elszámoltathatóságot és eredményalapú jelentéstételt szorgalmaz a fenntartható fejlődési célok uniós és globális szintű végrehajtása tekintetében;

7. kiemeli a magánszektor, az innováció és a fenntartható finanszírozás fontos szerepét a fenntartható fejlődési célok finanszírozási hiányának megszüntetésében, és felszólít a köz- és magánszféra közötti partnerségek és a közigazgatás megerősítésére, valamint az üzleti környezet javítására a partnerországokban; hangsúlyozza a helyi vállalkozások, a kis- és középvállalkozások, a készségfejlesztés és a megfelelő szabályozási keretek támogatásának fontosságát a környezetvédelmi és szociális normák fenntartása mellett;

8. hangsúlyozza, hogy prioritásként kell kezelni a kiszolgáltatott csoportokat, különösen a gyermekeket, különösen az instabil és konfliktus sújtotta helyzetekben, és megerősített, összehangolt és hosszú távú beruházásokat szorgalmaz a minőségi oktatási, egészségügyi és gyermekvédelmi rendszerekbe, összhangban a 2030-ig tartó időszakra szóló menetrenddel és a „senkit nem hagyunk hátra” elvvel, elismerve, hogy az ilyen beruházások elengedhetetlenek a humán fejlődés, a reziliencia és a fenntartható hosszú távú stabilitás szempontjából;

6. fenntartható fejlődési cél: A vízhez és szanitációhoz történő hozzáférés és a fenntartható vízgazdálkodás biztosítása mindenki számára

9. megjegyzi, hogy a 6. fenntartható fejlődési cél egyike azon fenntartható fejlődési céloknak, amelyek tekintetében a teljesítmény a leggyengébb volt, annak egyik célkitűzése sem teljesül, illetve azok megvalósítása nem halad jó úton, s a célok felénél stagnálás vagy visszaesés tapasztalható; emlékeztet arra, hogy a biztonságos és tiszta ivóvízhez és a megfelelő higiénés körülményekhez való hozzáférés a közérdekhez, valamint a közjavakhoz és a globális javakhoz kapcsolódó alapvető jog, és fontos szerepet játszik a globális egészségügyi ellátás és az oktatáshoz való hozzáférés javításában, a szegénység csökkentésében és az élelmezésbiztonság megvalósításában, valamint az ökoszisztémák védelmében; hangsúlyozza továbbá, hogy a megnövekedett vízigény és az egymással versengő felhasználások összefüggésében alapvető fontosságú a vízgazdálkodás rezilienciájának megerősítése az éghajlatváltozás, az aszályok, az árvizek és a szennyezés jelentette

növekvő nyomással szemben; kitart amellett, hogy a vízhez való hozzáférés és a vízgazdálkodás rezilienciája kulcsfontosságú számos más fenntartható fejlődési cél eléréséhez; emlékeztet a „Right2Water” („A víz közjó, nem árucikk!”) európai polgári kezdeményezésre és az erről szóló parlamenti állásfoglalásra[8], és ezért felszólít az abban javasolt intézkedések elfogadására a 6. fenntartható fejlődési cél elérése érdekében;

10. kiemeli, hogy az Éghajlatváltozási Kormányközi Testület a WASH-szolgáltatásokat a rövid távú éghajlati sokkhatásokkal kapcsolatos egyik leghatékonyabb alkalmazkodási intézkedésként és „low-regret” alkalmazkodási intézkedésként azonosította, és hangsúlyozza, hogy a 6. fenntartható fejlődési cél terén elért eredmények szorosan kapcsolódnak a hatékony és reziliens WASH-rendszerek és -ágazatok megerősítéséhez; elismeri, hogy a WASH-szolgáltatások alapvető fontosságúak a nők és lányok méltósága, egészsége – beleértve a szexuális és reproduktív egészséget és jogokat – és egyenlősége szempontjából, és felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy támogassák a nemek közötti egyenlőség szempontját érvényesítő WASH-beavatkozásokat, prioritásként kezelve azokat a beavatkozásokat, amelyek biztosítják a nők szexuális és reproduktív egészségügyi szolgáltatásokhoz való hozzáférését, és támogatják a nők teljes körű, egyenlő és érdemi részvételét a WASH-val kapcsolatos döntéshozatalban; hangsúlyozza, hogy a WASH programozásában biztosítani kell a fogyatékossággal élő személyekre is kiterjedő megközelítést;

11. elismeri az egészséges ökoszisztémák központi szerepét a vízbiztonság elérésében; hangsúlyozza, hogy a vízkörforgás helyreállítása és védelme kulcsfontosságú az árvizekkel, aszályokkal és vízhiánnyal szembeni reziliencia kiépítéséhez; hangsúlyozza az édesvízi ökoszisztémák védelmének és helyreállításának fontosságát, amelyek elengedhetetlenek a vízbiztonsághoz, a biológiai sokféleséghez, az éghajlatváltozás hatásaival szembeni rezilienciához, az óceánok egészségéhez és az ökoszisztéma-szolgáltatások nyújtásához; e tekintetben felhívja a tagállamokat, hogy teljes mértékben hajtsák végre az összes uniós vízügyi jogszabályt;

12. riasztónak tartja a természeti víztőke visszafordíthatatlan veszteségeit, mivel számos kritikus vízrendszer esetében már most is vízcsődről beszélhetünk, ami hatással van a vízszolgáltatások megbízható nyújtására; emlékeztet arra, hogy a vízhez való hozzáférés a globális stabilitás alapja, és felhívja a nemzetközi közösséget, hogy használja ki az ENSZ közelgő vízügyi konferenciáját arra, hogy a vízzel kapcsolatos kérdéseket a

---

8 Az Európai Parlament 2015. szeptember 8-i állásfoglalása a „Right2Water” („A víz közjó, nem árucikk!”) európai polgári kezdeményezés nyomon követéséről (HL C 316., 2017.9.22., 99. o.).

nemzetközi napirend kiemelt témái közé sorolja; hangsúlyozza, hogy a vízpolitikáknak támogatniuk kell a víztestek fenntartható kezelését, és valamennyi ágazatban integrálniuk kell a vízhatékonysági gyakorlatokat, beleértve a víztudatos megoldásokat és az innovatív digitális megoldásokat is; határozottabb nemzetközi fellépésre szólít fel a vízhiány és a vízkészletek túlzott kiaknázásának megelőzése és enyhítése, a leromlott ökoszisztémák helyreállítása és a vízgazdálkodás javítása érdekében;

13. mély aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy az ENSZ szerint mintegy 3,5 milliárd ember még mindig nem rendelkezik biztonságosan kezelt higiéniás szolgáltatásokkal, míg 1,7 milliárd ember még az alapvető szolgáltatásokhoz sem fér hozzá; kiemeli, hogy a vízbiztonság, és különösen a tiszta vízhez és a megfelelő higiénés körülményekhez való hozzáférés jelentős hatással van a gazdasági stabilitásra, az éghajlatváltozás hatásaival szembeni rezilienciára és a békére; e tekintetben megjegyzi, hogy a vízbiztonság a békeépítési folyamatok szerves részét képezi; felhívja az EU-t, hogy erősítse meg a vízhez és a megfelelő higiénés körülményekhez való hozzáférésbe történő külső beruházásait, és erősítse meg vezető szerepét az instabil és konfliktus sújtotta helyzetekben a vízügyi irányítás terén folytatott együttműködésben, a stabilitás, a békeépítés, a reziliencia és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás támogatásának eszközeként; felhívja továbbá a konfliktusban részt vevő feleket, hogy a nemzetközi jog szerinti kötelezettségeikkel összhangban ne támadják a víz- és energiainfrastruktúrát;

14. jobb adatokat és nyomon követést kér, különösen az informális településeken és a vízhiánnyal küzdő régiókban, valamint célzott, az éghajlatváltozás hatásaival szemben reziliens beruházásokat sürget a hosszú távú fenntarthatóság és a reziliencia biztosítása érdekében;

15. hangsúlyozza, hogy a vízszennyezést mind a forrásnál, mind pedig a hatékony szennyvízkezeléshez való hozzáférés biztosítása révén kell kezelni; hangsúlyozza, hogy javítani kell az édesvíz minőségére és mennyiségére vonatkozó adatgyűjtést, és fokozni kell ezek nyomon követését; ösztönzi a köz- és magánszféra közötti partnerségeket az édesvíz- és szennyvízinfrastruktúra bővítésére, beleértve a vízellátási és szennyvízelvezetési projekteket is; ösztönzi a korai előrejelző rendszerek bevezetését és a vízkockázat-tervezést a visszafordíthatatlan veszteségek megelőzése érdekében; kiemeli a szennyvízkezelés fontosságát a lakosság és a közösségek egészsége szempontjából; hangsúlyozza továbbá, hogy a szennyvíz létfontosságú adatforrásként szolgál, és kulcsfontosságú mutatókat kínál a világjárványok terjedésének nyomon követéséhez; hangsúlyozza a nyomon követés és az adatgyűjtés kulcsfontosságú szerepét, amelyeket megvalósítható és reális módon kell megtervezni;

16. emlékeztet arra, hogy a helyi közösségek részvételével és tudásával közösen kialakított megoldások a leghatékonyabbak a vízzel kapcsolatos sokkhatásokkal szembeni társadalmi és közösségi reziliencia elérésében; hangsúlyozza, hogy támogatni kell a helyi közösségek, hatóságok és közművek kapacitásépítését, különösen instabil és alakuló környezetben, többek között olyan megoldások előmozdítása révén, amelyek igazodnak a helyi körülményekhez és fenntarthatók azokban, és senkit sem hagynak hátra; célzott támogatást kér a nők, a gyermekek és a legkiszolgáltatottabb közösségek számára a vízhez és a megfelelő higiénés körülményekhez való hozzáférés tekintetében;

17. felszólít az emberi egészségre és a környezetre gyakorolt káros hatásokhoz kapcsolódó örök vegyi anyagok vegyi anyagok (PFA-k) fokozatos kivezetésére – kezdve a fogyasztási cikkekkel –, tudományos bizonyítékok alapján, lehetővé téve használatukat azokban az esetekben, amikor nincsenek biztonságos alternatívák; hangsúlyozza, hogy fokozni kell a beruházásokat, és fel kell gyorsítani az egyenértékű és biztonságos alternatívákkal kapcsolatos kutatást és fejlesztést;

18. felhívja az EU-t, hogy vállaljon vezető szerepet a vízdiplomáciában és a határokon átnyúló vízügyi együttműködés támogatásában, különösen az integrált vízkészlet-gazdálkodás révén, hogy kiaknázza annak a fenntartható fejlődés, az emberi jogok, az éghajlatváltozás hatásaival szembeni reziliencia, az élelmezésbiztonság, a biológiai sokféleség védelme, a konfliktusmegelőzés, a fenntartható béke kiépítése és a nemek közötti egyenlőség terén meglévő globális potenciálját, többek között az éghajlatváltozás hatásaival szemben reziliens vízügyi és higiéniai eszközöknek és infrastruktúrának az uniós éghajlat-politikai menetrendbe való teljes körű integrálása révén; felhívja az EU-t, hogy a határokon átnyúló vízgazdálkodást és vízbiztonságot építse be az uniós fejlesztési együttműködésbe és humanitárius fellépésbe; felhívja továbbá az EU-t annak biztosítására, hogy az EU által támogatott, határokon átnyúló vízügyi kezdeményezések, beleértve a Global Gateway által finanszírozott infrastrukturális projekteket is, foglalkozzanak az emberek, köztük a szegénységben élők, valamint a kiszolgáltatott és marginalizált csoportok szükségleteivel; kéri, hogy a nőket, a fiatalokat és az őslakos közösségeket vonják be a vízügyi irányításba; javasolja a vízzel kapcsolatos többoldalú együttműködés megerősítését, többek között a határokat átlépő vízfolyások és nemzetközi tavak védelméről és használatáról szóló ENSZ-egyezmény és a nemzetközi vízfolyások nem hajózási célú hasznosításának jogáról szóló ENSZ-egyezmény ratifikálása révén;

19. felhívja az EU-t és tagállamait, hogy a vízpolitikai célkitűzések végrehajtását építsék be más releváns szakpolitikai területekbe annak érdekében, hogy biztosítsák a szakpolitikai koherenciát számos területen, többek között a mezőgazdasági, a kereskedelmi és

a környezetvédelmi politikában, valamint külső politikáiban, összhangban a nemzetközi fejlesztés területén a szakpolitikai koherencia elvével;

20. üdvözli a Bizottság első vízügyi rezilienciára vonatkozó stratégiáját, amely kötelezettséget vállal arra, hogy legalább 70 millió ember számára támogatja a tiszta ivóvízhez és a megfelelő higiénés körülményekhez való hozzáférést; felhívja az EU-t és tagállamait, hogy fokozzák erőfeszítéseiket e tekintetben, és e stratégia hatékony és teljes körű végrehajtása révén szüntessék meg a 6. fenntartható fejlődési cél elérése terén fennálló lemaradást;

21. felhívja a tagállamokat, hogy biztosítsák a vízgazdálkodás rezilienciáját célzó programjaik jobb koordinációját, különös tekintettel az éghajlatváltozás hatásaival szemben reziliens vízellátási és szennyvízelvezetési szolgáltatásokra és infrastruktúrára; felhívja az EU-t, hogy a Team Europe kezdeményezéseken keresztül támogassa a kapacitásépítést, az intézményi megerősítést és az integrált vízkészlet-gazdálkodási megközelítéseket a partnerországokban a vízellátási és higiéniai szolgáltatások tervezésének, irányításának és karbantartásának javítása érdekében, többek között a helyi hatóságokkal, a közszolgáltatókkal és a civil társadalommal való partnerségek révén; e tekintetben rendkívül ambiciózus megközelítést szorgalmaz a globális vízügyi irányítás és szerepvállalás megerősítésére olyan többoldalú fórumokon, mint a G7-csúcstalálkozók, a G20-csúcstalálkozók, a víz éghajlat-politikai felhasználásáról szóló bakui párbeszéd és az ENSZ vízügyi konferenciája;

22. riasztónak tartja, hogy nem történt előrelépés az óceánok, tengerek és tengeri erőforrások fenntartható használata terén; felhívja az EU-t és a tagállamokat, hogy az óceánokkal foglalkozó 2025. évi ENSZ-konferencia kötelezettségvállalásaira építve sürgősen védjék meg az óceánokat, és növeljék a tengeri ökoszisztémák védelméhez és helyreállításához való pénzügyi hozzájárulásukat; mély aggodalmát fejezi ki a tengerszennyezés növekvő szintje miatt; határozottabb intézkedésekre és gyorsított végrehajtásra szólít fel, hogy mind uniós, mind nemzetközi szinten véget lehessen vetni a tengerszennyezésnek; sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy a műanyagokról szóló első kormányközi szerződésről folytatott globális tárgyalások kudarcot vallottak; kéri egy műanyagszennyezésről szóló ambiciózus globális szerződés elfogadását a kormányközi tárgyalások 2026-ös újraindításakor;

7. fenntartható fejlődési cél: Megfizethető, megbízható, fenntartható és modern energiához való hozzáférés biztosítása mindenki számára

23. hangsúlyozza, hogy a tiszta és megfizethető energiához való egyetemes hozzáférés elérése a 2030-ig tartó időszakra szóló

menetrend egészének kulcsfontosságú horizontális tényezője; hangsúlyozza, hogy a 7. fenntartható fejlődési cél elérése elő fogja segíteni számos más fenntartható fejlődési cél előmozdítását, beleértve a szegénység felszámolásával, az életszínvonallal és a társadalmi-gazdasági fejleményekkel, az inkluzív és fenntartható gazdasági növekedéssel, a nemek közötti egyenlőséggel, az éghajlatváltozással, az élelmezésbiztonsággal, a közegészséggel, a fenntartható városokkal és közösségekkel, a tiszta vízzel és a megfelelő higiénés körülményekkel kapcsolatos célokat;

24. felhívja az EU-t, hogy a továbbiakban is támogassa a megújuló energiaforrásokon alapuló energiarendszerre való globális átállást, amely a gazdasági fejlődés, a reziliencia és a hosszú távú energiabiztonság egyik fő mozgatórugója; emlékeztet arra, hogy a 7. fenntartható fejlődési cél megvalósítása szempontjából a megújuló energia központi szerepet játszik;

25. hangsúlyozza, hogy a 7. fenntartható fejlődési cél eléréséhez korszerűsített, összekapcsolt európai hálózatra van szükség; elismeri az európai hálózati csomagban rejlő lehetőségeket a megfizethető energia határokon átnyúló áramlásának lehetővé tételére;

26. kiemeli a megfizethető, fenntartható és biztonságos energia kulcsfontosságú szerepét a gazdasági növekedés támogatásában, az EU ipari bázisának megerősítésében és a minőségi munkahelyek megőrzésében; hangsúlyozza az európai energiarendszer hosszú távú rezilienciája megerősítésének fontosságát a fenntartható ellátási láncok biztosítása, az innováció előmozdítása, valamint a versenyképes, megfizethető és méltányos energiaköltségek fenntartása révén, ezáltal lehetővé téve a megbízható és időtálló energiarendszert a polgárok és az ipar számára;

27. hangsúlyozza, hogy diverzifikálni kell az energiaforrásokat, különösen a megújulóenergia-termelés fellendítése révén, valamint hogy elő kell mozdítani az energiahatékonyságot, csökkenteni kell az üvegházhatásúgáz-kibocsátást, és fel kell gyorsítani a tiszta technológiákba történő fenntartható és felelős beruházásokat, amelyek a 7. fenntartható fejlődési cél elérésének kulcsfontosságú elemei; felhívja továbbá az Európai Bizottságot és a tagállamokat, hogy továbbra is járjanak az élen a megújuló energia bevezetésében, és csökkentsék a nem uniós országoktól való függőséget;

28. üdvözli, hogy a 7. fenntartható fejlődési cél az egyik olyan cél, amely tekintetében eddig a legnagyobb előrelépést regisztrálták, nagyrészt a megújulóenergia-termelés gyors bővülésének köszönhetően; ösztönzi a Bizottságot, hogy a partnerországokkal együtt kezelje prioritásként a költséghatékony megújulóenergia-megoldások bevezetését a háztartások és az ipar számára a szükséges finanszírozás e tekintetben való biztosítása és különösen a magánfinanszírozás felszabadításának elősegítése révén; felszólít

különösen a megújuló és független villamosenergia-rendszerek növelésére instabil és konfliktus sújtotta helyzetekben, konfliktusérzékeny megközelítést alkalmazva, ami mind a lakóhelyüket elhagyni kényszerült lakosság, mind a befogadó közösségek javát szolgálja, valamint megerősítve a rezilienciát és a helyi gazdasági és humán fejlődést;

29. hangsúlyozza annak fontosságát, hogy a Párizsi Megállapodás és az az egyesült arab emírségekbeli konszenzus célkitűzéseivel összhangban a lehető leghamarabb fokozatosan megszüntessék a fosszilis tüzelőanyagok használatát, valamint az EU 8. környezetvédelmi cselekvési programjával összhangban a fosszilis tüzelőanyagokra és a környezetre káros támogatásokat; üdvözli e tekintetben a fosszilis tüzelőanyagokról való átállásról szóló első konferenciát, amelyet 2026. április 24. és 29. között tartottak a kolumbiai Santa Martában;

30. hangsúlyozza a decentralizált, fenntartható és megújulóenergia-rendszerekbe – többek között a napenergiával működő otthoni rendszerekbe, a minihálózatokba, a hálózaton kívüli rendszerekbe és a közösségi tulajdonú kezdeményezésekbe – történő uniós beruházások előmozdításának fontosságát az energiához való hozzáférés terén fennálló szakadék megszüntetésére irányuló erőfeszítések fokozása érdekében, különösen a partnerországokban és instabil helyzetekben, elismerve annak az oktatásra, az egészségügyre és a védelemre gyakorolt kritikus hatását, különösen a nők és a gyermekek esetében;

31. hangsúlyozza, hogy a közintézmények és a magánszektor közötti partnerségek felgyorsíthatják az energiához való hozzáférés kiterjesztését; hangsúlyozza, hogy az energetikai beavatkozásoknak és projekteknek konfliktusérzékeny elemzésen kell alapulniuk, és a helyi realitásokra és igényekre kell reagálniuk annak érdekében, hogy maximalizálható legyen az átalakító hatásuk, különösen a rossz ellátottságú és instabil környezetekben; hangsúlyozza a civil társadalmi szervezetek e tekintetben betöltött kritikus szerepét, valamint a helyi érdekelt felekkel való érdemi együttműködés szükségességét;

32. felhívja a Bizottságot, hogy mind a Global Gateway kezdeményezés, mind a javasolt Globális Európa eszköz keretében erősítse meg az uniós beruházásokat, egyenlő előnyöket biztosítva a partnerországok számára, különösen a tudásmegosztás és a technológiatranszfer, a helyi lakosság képzése és átképzése, a munkahelyteremtés, a kibocsátáscsökkentési nehézségekkel szembenéző ipari tevékenységek dekarbonizációja, valamint a tisztább mobilitáshoz és energiához való hozzáférés tekintetében;

33. hangsúlyozza, hogy tovább kell fejleszteni a globális együttműködést és a fenntartható értékláncokat annak biztosítása érdekében, hogy a

globális energiabiztonsághoz, valamint a digitális és zöld átálláshoz szükséges kritikus fontosságú nyersanyagok beszerzése jogokon alapuló megközelítést követve történjen; hangsúlyozza, hogy ennek a megközelítésnek figyelembe kell vennie mind a keresleti, mind a kínálati oldal igényeit oly módon, hogy enyhítse a káros társadalmi, környezeti és gazdasági hatásokat, az emberi jogi következményeket, például a gyermekmunkát, valamint a helyi közösségekre gyakorolt hatásokat, és hozzájáruljon a származási országok ipari és társadalmi-gazdasági fejlődéséhez, beleértve a kritikus fontosságú nyersanyagok teljes értékláncában betöltött szerepüket is, és biztosítsa a helyi közösségek és a civil társadalom érdemi részvételét a folyamatban; hangsúlyozza e tekintetben, hogy az ásványok fenntartható előállítása és a helyi értékláncok fejlesztése érdekében az EU társelnökletével, az ENSZ égisze alatt működő, az energetikai átállás szempontjából kritikus fontosságú ásványokkal foglalkozó munkacsoport célkitűzéseire és elveire kell építkezni;

34. hangsúlyozza az őslakos népek és a helyi közösségek teljes körű és hatékony részvételének fontosságát a kritikus fontosságú nyersanyagok értékláncában, összhangban az őslakos népek jogairól szóló ENSZ-nyilatkozattal;

35. elismeri, hogy megfelelő irányítás nélkül a kritikus fontosságú nyersanyagok iránti növekvő kereslet azzal a kockázattal jár, hogy megerősíti a stratégiai függőségeket, növeli a geopolitikai sebezhetőségeket és feszültségeket, valamint az emberi jogok megsértését, és hozzájárul a környezeti és társadalmi kihívásokhoz; hangsúlyozza ezért a versenyképes és reziliens körforgásos gazdaság megerősítésének fontosságát, különösen az erőforrás-hatékonyság fokozása, az újrafeldolgozási kapacitások növelése és a másodlagos nyersanyagokkal kapcsolatos innováció előmozdítása révén, a természeti erőforrások felhasználásának és a kritikus fontosságú nyersanyagoktól való függőségnek a csökkentése érdekében; e célból kéri, hogy tegyenek lépéseket a fenntartható erőforrás-gazdálkodásra irányuló fokozott globális együttműködés felé;

36. hangsúlyozza, hogy fokozni kell az energiaszegénység elleni küzdelemre irányuló intézkedéseket, különösen az instabil és a lakosság lakóhelyelhagyásával járó helyzetekben; kiemeli, hogy az energiaszegénység hatással van az életszínvonalra, aláássa a megélhetést és az emberek egészségét, hatással van az alapvető szolgáltatások nyújtására, és célzott intézkedéseket igényel a kiszolgáltatott csoportok, különösen a nők és a gyermekek számára, beleértve a szociális energiatarifákat és támogatásokat is;

37. hangsúlyozza, hogy az instabil és lakóhelyelhagyás által érintett környezetben tapasztalható energiaszegénység aláássa a megélhetést, az alapvető szolgáltatások nyújtását, a humán fejlődést és a társadalmi stabilitást, és különösen a kiszolgáltatott csoportokat érinti;

9. fenntartható fejlődési cél: Ellenállóképes infrastruktúra kiépítése, az inkluzív és fenntartható iparosítás támogatása és az innováció ösztönzése

38. elismerését fejezi ki a 9. fenntartható fejlődési cél terén elért általános előrehaladásért különösen az infrastruktúrafejlesztés, az inkluzív és fenntartható ipari növekedés és innováció terén elért jelentős eredményekért; megjegyzi azonban, hogy az előrehaladás országonként és régiónként egyenetlen; úgy véli, hogy célzott fellépésre van szükség e szakadék áthidalása és a 9. fenntartható fejlődési cél végrehajtása felé tett egyenlő előrelépés biztosítása érdekében;

39. hangsúlyozza a biztonságos, fenntartható és reziliens infrastruktúra – többek között a digitális, közlekedési, energetikai és vízügyi infrastruktúra – stratégiai fontosságát a gazdasági fejlődés támogatása, a konnektivitás fokozása, az éghajlatváltozás mérséklése és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás, valamint a humán fejlődés javítása érdekében, különösen a vidéki és peremterületeken; holisztikus megközelítést szorgalmaz az éghajlatváltozás hatásaival szembeni rezilienciának az infrastruktúra életciklusa minden szakaszába történő beépítése érdekében;

40. hangsúlyozza, hogy meg kell szüntetni az infrastrukturális és társadalmi-gazdasági egyenlőtlenségeket, beleértve a digitális hozzáférhetőséghez és az energiaszegénységhez kapcsolódó egyenlőtlenségeket is; kitart amellett, hogy az infrastrukturális és konnektivitási projekteknek hozzá kell járulniuk a helyi értékteremtéshez, és tiszteletben kell tartaniuk az egyetemes hozzáférhetőség elveit annak biztosítása érdekében, hogy az infrastrukturális projektek ne teremtsenek új akadályokat, és ösztönözzék a legkiszolgáltatottabb csoportok teljes körű bevonását; hangsúlyozza, hogy a digitális beruházásokban biztosítani kell a nemek közötti egyenlőség szempontját érvényesítő megközelítéseket a nemek közötti digitális szakadék megszüntetése érdekében, mivel tartós akadályok korlátozzák a nők és lányok kilátásait a kialakulóban lévő technológiák előnyeinek kiaknázására;

41. hangsúlyozza, hogy valamennyi ágazatban elő kell mozdítani a vállalkozások környezeti lábnyomának csökkentésére irányuló fenntartható megoldásokat, például a felelős erőforrás-felhasználást, az erőforrás-hatékonyságot és a körforgásos gazdaság megvalósítására irányuló fokozott intézkedéseket; emlékeztet a „szennyező fizet” elv fontosságára;

42. kiemeli, hogy a versenyképesség, az innováció és a beruházások előmozdítása mellett a 2030-ig tartó időszakra szóló menetrend alkalmazásában és azon túl az inkluzív és fenntartható iparosítást össze kell hangolni a klímasemlegesség, a környezet és a biológiai sokféleség védelme, valamint egy olyan igazságos átmenet céljaival,

amely senkit sem hagy hátra; e tekintetben hangsúlyozza, hogy további beruházásokra van szükség a 9. fenntartható fejlődési cél eléréséhez, különösen a köz- és magánszféra közötti partnerségek és más kockázatmentesítési eszközök, többek között a Global Gateway stratégia és más európai fejlesztésfinanszírozási intézmények révén; felszólít a zöld, digitális és szociális infrastruktúrába – többek között a tömegközlekedésbe, az energiahálózatokba és a digitális konnektivitásba – történő közberuházások növelésére, kiaknázva a régiókban megvalósult fejlődést, különösen a legkevésbé fejlett országokban; felhívja továbbá az EU-t, hogy továbbra is mozgósítsa a magántőkét annak érdekében, hogy a beruházásokat vonzóvá tegye a magánbefektetők számára; hangsúlyozza, hogy ahhoz, hogy kölcsönösen előnyösek legyenek, az ilyen beruházásoknak támogatniuk kell a helyi hozzáadott értéket, a jó kormányzást, a költségvetési előnyöket és a magas szintű környezetvédelmi normákat;

43. kiemeli az innováció, a kutatás és a technológiai fejlesztés szerepét a termelékenység, a versenyképesség és a fenntarthatóság fokozásában, többek között a fenntartható technológiák kutatása, fejlesztése és alkalmazása tekintetében; sürgeti a vállalkozói készség, a szakképzés és a készségfejlesztés fokozott támogatását, mivel ezek az innováció, a termelékenység és az inkluzív ipari növekedés kulcsfontosságú tényezői, különösen az alacsony jövedelmű országokban;

44. megerősített együttműködésre szólít fel az EU és a partnerországok között a technológiatranszfer, a kutatási partnerségek és az innovációs ökoszisztémák terén, előmozdítva a kutatási együttműködést, és lehetővé téve a legkevésbé fejlett és alacsony jövedelmű országok számára, hogy feljebb lépjenek a globális értékláncokban;

11. fenntartható fejlődési cél: A városok és egyéb emberi települések befogadóvá, biztonságossá, ellenállóképessé és fenntarthatóvá tétele

45. tudomásul veszi a gyors urbanizációval, valamint az éghajlatváltozással, a szennyezéssel és a biológiai sokféleség csökkenésével kapcsolatos kockázatokat; e tekintetben hangsúlyozza, hogy az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást és a biológiai sokféleséget be kell építeni a várostervezésbe, és meg kell erősíteni a városok rezilienciájára irányuló intézkedéseket, többek között az energiahatékony és az éghajlatváltozás hatásaival szemben reziliens lakhatás előmozdítása, az ökoszisztémák helyreállítására szolgáló zöld területek bővítése, a katasztrófákra való felkészültség, a megelőzés és a reagálás megerősítése, valamint a vízgazdálkodás és az árvízvédelem javítása révén; kiemeli továbbá a hatékony földhasználat biztosításának és a városok terjeszkedése negatív

hatásai korlátozásának fontosságát az ökoszisztémák védelme és a fenntartható városfejlesztés megvalósítása érdekében;

46. hangsúlyozza, hogy a 11. fenntartható fejlődési cél eléréséhez külön figyelmet kell fordítani a városi területeken tapasztalható egyenlőtlenségek kezelésére; hangsúlyozza továbbá, hogy az éghajlatváltozás – többek között a városi környezetben – aránytalanul sújtja a nőket és lányokat, különösen az instabil vagy kiszolgáltatott helyzetben lévőket; felhívja a kormányokat és a helyi hatóságokat, hogy biztosítsák a beruházások méltányos elosztását, kezelve a marginalizálódást, különösen azokon a területeken, amelyek jelenleg a hozzáférhető és megfizethető közlekedés, a közszolgáltatások, a helyi és fenntartható élelmiszerláncok és a lakhatás rendszerszintű hiányától szenvednek, különös figyelmet fordítva a kiszolgáltatott és társadalmi-gazdasági szempontból hátrányos helyzetű csoportokra;

47. sajnálja, hogy a városi lakosság nagy része még mindig nem fér hozzá megfizethető, hatékony és fenntartható közlekedési rendszerekhez; megjegyzi, hogy a tömegközlekedés elérhetőségének, hozzáférhetőségének és használatának növelése a puha mobilitási infrastruktúra, valamint más innovatív és tiszta mobilitási megoldások mellett a légszennyezés csökkentésének kulcsfontosságú eszköze; hangsúlyozza annak fontosságát, hogy megfelelő infrastruktúrát és szolgáltatásokat biztosítsanak a csökkent mozgásképességű személyek, köztük a fogyatékossággal élő személyek számára;

48. hangsúlyozza, hogy a hulladékhierarchia elveivel összhangban sürgősen tovább kell javítani és végre kell hajtani a hulladékgyűjtési és -gazdálkodási rendszereket, többek között adott esetben a digitális technológia és a mesterséges intelligencia használata, valamint az újrahasználati és újrafeldolgozási rendszerekbe való beruházás és a hulladék csökkentése révén; hangsúlyozza a körforgásos gazdaságról szóló, küszöbön álló jogszabály szerepét a körforgásos gazdaság értékének felszabadításában; olyan intézkedésekre szólít fel, amelyek megkönnyítik a másodlagos nyersanyagok valódi uniós piacának létrejöttét;

49. emlékeztet arra, hogy az éghajlatváltozás hatásainak, többek között a szélsőséges hőnek való kitettség kezelése érdekében sürgősen energetikai és éghajlat-politikai megoldásokat kell végrehajtani helyi és települési szinten, többek között természetalapú megoldások révén;

50. emlékeztet arra, hogy az energiahatékony és az éghajlatváltozás hatásaival szemben reziliens lakhatási modellek és építési stratégiák bővítése révén fel kell lépni a lakhatás korszerűsítése, megfizethetősége és fenntarthatósága érdekében; hangsúlyozza e tekintetben a beruházások növelésének fontosságát, amelyek magukban foglalhatják a magánberuházásokat és a köz- és

magánszféra közötti partnerségeket, és felhívja az EU-t, hogy támogassa a városokat abban, hogy innovatív finanszírozási eszközök révén tőkét mozgósítsanak;

51. elismeri a békében, biztonságban és méltóságban való élethez való jogot mint alapvető emberi jogot, és megjegyzi, hogy a lakhatás megfizethetőségével kapcsolatos válság világszerte akár hárommilliárd embert is érinthet; hangsúlyozza, hogy 2030-ig mindenki számára biztosítani kell a tisztességes, megfelelő, biztonságos, hozzáférhető, fenntartható, energiahatékony és megfizethető lakhatáshoz és alapvető szolgáltatásokhoz való hozzáférést, többek között az állami lakhatási politikák előmozdítása révén; felhívja az EU-t, hogy támogassa a partnerországokat a szociális lakhatási politikák kidolgozásában;

52. ösztönzi a városok, a vállalkozások, a kutatóintézetek és a civil társadalom közötti szorosabb együttműködést az innováció előmozdítása, a bevált gyakorlatok megosztása és a sikeres városi megoldások kiterjesztése érdekében, többek között az európai és a partnerországok városai közötti partnerségek, uniós platformok és tudáscsere-kezdeményezések révén;

17. fenntartható fejlődési cél: A végrehajtás eszközeinek erősítése és a Globális Partnerség újjáélesztése a fenntartható fejlődés érdekében

53. felhívja az EU-t, hogy továbbra is álljon ki a multilateralizmus, a szabályokon alapuló nemzetközi rend és az ENSZ rendszerének támogatása mellett annak érdekében, hogy globális vezető szerepet töltsön be a 2030-ig tartó időszakra szóló menetrend végrehajtásában, és betöltse a mások által hagyott űrt azáltal, hogy új szövetségeket épít ki és megerősíti a meglévőket, valamint együttműködik a globális partnerekkel a finanszírozás mozgósítása érdekében; hangsúlyozza, hogy meg kell erősíteni a nemzetközi szerződéseket és megállapodásokat, így például a Párizsi Megállapodást, a Biológiai Sokféleség Egyezményt és a regionális természetvédelmi kezdeményezéseket;

54. megismétli, hogy teljes mértékben elkötelezett a multilateralizmus maradandó értéke mellett, és hangsúlyozza, hogy alapvető fontosságú a kereskedelem irányítására szolgáló korszerűsített multilaterális rendszer; emlékeztet az EU által a WTO mandátumának nyújtott támogatásra, és az üzleti vállalkozások emberi jogi felelősségéről szóló ENSZ-szerződéssel kapcsolatos, folyamatban lévő tárgyalásokra;

55. aggodalmát fejezi ki a fenntartható fejlesztési célok eléréséhez szükséges mintegy 4 billió USD összegű éves beruházási hiány miatt, amelyet tovább súlyosbít a hivatalos fejlesztési támogatás szintjének csökkenése; sürgeti az EU-t és a tagállamokat, hogy törekedjenek

annak biztosítására, hogy elegendő finanszírozást különítsenek el azon kötelezettségvállalás teljesítésére, hogy a GNI 0,7%-át hivatalos fejlesztési támogatásra fordítják, és a GNI 0,2%-át hivatalos fejlesztési támogatásként biztosítják a legkevésbé fejlett országok számára;

56. határozottan ösztönzi a magánfinanszírozás mozgósítási lehetőségeinek feltárását, többek között a tőkepiaci unión keresztül; üdvözli e tekintetben az ENSZ Fejlesztési Programjának fenntartható fejlődési célokkal foglalkozó befektetői platformját, amely lehetővé teszi a magánvállalkozások számára, hogy a fenntartható fejlődéshez való hozzájárulás érdekében azonosítsák a „beruházási lehetőségek területeit”, és ösztönzi a további beruházásokat, többek között a köz- és magánszféra közötti partnerségek révén, hogy hozzájáruljanak a fenntartható fejlődési célok finanszírozási hiányának megszüntetéséhez, tiszteletben tartva a Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet Fejlesztési Támogatási Bizottságának kritériumait; továbbra is ösztönzi az illegális pénzmozgások, az adókikerülés és az adókijátszás elleni küzdelmet;

57. mély aggodalmát fejezi ki a fejlődő országok, különösen az alacsony jövedelmű és a legkevésbé fejlett országok adósságválságának kilátásai miatt, és első lépésként adósságkönnyítésre és adósságátütemezésre szólít fel az érintett országok esetében, figyelembe véve az ENSZ Kereskedelmi és Fejlesztési Konferenciájának a felelős szuverén hitelezés és hitelfelvétel előmozdítására vonatkozó elveit és az OECD adósságfenntarthatósági elveit, valamint az erőforrások szuverenitását; hangsúlyozza a rendelkezésre álló erőforrások hatékony és felelősségteljes felhasználásának szükségességét; elismeri a vissza nem térítendő támogatásokon alapuló és rendkívül kedvezményes finanszírozás és nem adósságteremtő eszközök fontosságát az érintett országok számára; hangsúlyozza e tekintetben a globális pénzügyi struktúra korlátait és az elégtelen nemzetközi támogatást; hangsúlyozza, hogy ezeknek az országoknak sürgősen több pénzügyi forrásra és költségvetési mozgástérre van szükségük a fenntartható fejlődési célokba való sokkal nagyobb beruházások elősegítése érdekében; e tekintetben tudomásul veszi az ENSZ nemzetközi adóügyi együttműködésről szóló keretegyezményének létrehozásáról és végrehajtásáról szóló, folyamatban lévő tárgyalásokat;

58. hangsúlyozza, hogy a hatékony globális partnerségeknek a kölcsönös együttműködésen kell alapulniuk, és teljesíteniük kell a partnerek közös célkitűzéseit; hangsúlyozza az átláthatóság, a jó kormányzás és a mérhető hatás fontosságát valamennyi fejlesztési együttműködési erőfeszítésben;

59. hangsúlyozza az EU Global Gateway stratégiai jelentőségét és potenciálját, amely a fenntartható partnerségek megerősítésének és

a magas színvonalú infrastruktúra biztosításának kiemelt eszköze, ugyanakkor előmozdítja a nemzetközi normákat és a hosszú távú gazdasági és társadalmi fejlődést a partnerországokban;

60. szorosabb együttműködésre ösztönöz a partnerországokkal, a nemzetközi pénzügyi intézményekkel, a regionális fejlesztési bankokkal és a helyi érdekelt felekkel a fejlesztési erőfeszítések összehangolása, a párhuzamosságok elkerülése és a 2030-ig tartó időszakra szóló menetrendet támogató hatás maximalizálása érdekében, különösen az instabil, konfliktusok és lakóhelyelhagyás által érintett helyzetekben; hangsúlyozza, hogy a fejlesztési együttműködési programoknak egyértelmű hatásértékelési mechanizmusokat, valamint a helyi érdekelt felek bevonásán alapuló nyomon követést kell magukban foglalniuk;

Kilátások

61. megismétli, hogy a fenntartható fejlődési célok képezik az egyetlen globálisan elfogadott és átfogó célrendszert a fejlett és a fejlődő országok előtt álló főbb kihívások tekintetében, és jelenleg a rendelkezésre álló legjobb eszközt jelentik azok kiváltó okainak kezelésére; megerősíti, hogy a legkevésbé fejlett országoknak és az alacsony jövedelmű országoknak mint az országok legkiszolgáltatottabb csoportjainak fokozott globális támogatásra van szükségük a fenntartható fejlődési célok eléréséhez; felhívja az EU-t, hogy folytassa és erősítse meg szerepét a 2026-os magas szintű politikai fórumon folytatott tanácskozásokon annak érdekében, hogy a 2030-ig tartó időszakra szóló menetrend határidejére tekintettel előkészítse a gyorsított fellépést, és előmozdítsa a 2030-on túlmutató, előretekintő globális fenntartható fejlődési menetrendet;

62. felhívja az EU-t és a tagállamokat, hogy dolgozzanak ki konkrét határidőket tartalmazó végrehajtási terveket a 2030 utáni időszakra ambiciózus célokat kitűző fenntartható fejlődési célok elérése érdekében; felhívja a Bizottságot, hogy e tekintetben járjon elöl jó példával, és dolgozzon ki átfogó stratégiát, amelyet a fenntartható fejlődési célok strukturált végrehajtási terve kísér; üdvözli a fenntartható fejlődési célok végrehajtásának 2023-ban végzett első önkéntes uniós felülvizsgálatát, és úgy véli, hogy ezeknek a felülvizsgálatoknak rendszeres gyakorlatokká kell válniuk;

63. rámutat arra, hogy a fenntartható fejlődési célok gazdasági lehetőséget is kínálnak a valódi jóllét, valamint a versenyképességet, az innovációt és a rezilienciát előmozdító fenntartható és inkluzív gazdaság kiépítésére, amely lehetővé teszi az emberek számára, hogy tisztességes életet éljenek, miközben teljes mértékben tiszteletben tartják bolygónk tűrőképességének határait, beleértve a biológiai sokféleséget és a környezetet, új technológiákat alkalmaznak, és új gazdasági ágazatokat és munkahelyeket teremtenek; hangsúlyozza, hogy a fenntartható és reziliens

gazdaságra való átállásnak világszerte elő kell mozdítania a tisztességes munkát, a szociális védelmet és az erős munkavállalói jogokat;

64. hangsúlyozza, hogy az EUMSZ 208. cikke értelmében biztosítani kell a fejlesztési szempontú szakpolitikai koherenciát, amelynek célja a fenntartható fejlődés gazdasági, társadalmi és környezeti szempontjainak integrálása a szakpolitikai döntéshozatali ciklus valamennyi szakaszába a szakpolitikai területek közötti szinergiák előmozdítása, a lehetséges kompromisszumok azonosítása és összeegyeztetése, valamint az uniós politikák nemzetközi tovagyűrűző hatásainak kezelése érdekében;

65. hangsúlyozza, hogy a független és megfelelően finanszírozott civil társadalom, valamint a helyi hatóságok és közösségek kulcsfontosságú partnerek a 2030-ig tartó időszakra szóló menetrend előmozdításában; hangsúlyozza, hogy létre kell hozni, támogatni és védeni kell a civil társadalmi teret, és biztosítani kell, hogy a civil társadalmi szervezetek, köztük a helyi nem kormányzati szervezetek érdemben részt vegyenek a fenntartható fejlődési célok elérésében, és megfelelő, hosszú távú és rugalmas finanszírozásban részesüljenek, különösen azokban az országokban, ahol szűkül a civil társadalmi tér;

66. emlékeztet arra, hogy a nőket és a gyermekeket, különösen a lányokat aránytalanul sújtják a gazdasági válságok, a korlátozott egészségügyi ellátás, az éghajlatváltozás, a nemi alapú erőszak és a konfliktusok, és hogy a tartós egyenlőtlenségek továbbra is korlátozzák a társadalomban való teljes körű részvételüket; hangsúlyozza, hogy megfelelő és rugalmas finanszírozásra van szükség, többek között a helyi és nőjogi szervezetek számára, amelyek közül sok súlyos pénzügyi korlátokkal szembesül;

67. hangsúlyozza, hogy a bolygónk tűrőképességének határain belüli fenntartható és inkluzív gazdasági növekedés, a versenyképesség és az innováció, valamint az erős magánszektor a fenntartható fejlődés és a társadalmak jóllétének elengedhetetlen támogatói, és hangsúlyozza, hogy a digitalizáció, a mesterséges intelligencia és a tiszta technológiák hozzájárulhatnak a globális fenntarthatósági célok eléréséhez, és ezért szerepet kell játszaniuk az EU fejlesztési jövőképében; ösztönzi az EU-t, hogy használja fel befolyását a 2030-ig tartó időszakra szóló menetrend előmozdítására annak érdekében, hogy kézzelfogható javulást érjen el az életszínvonalban, csökkentse a szegénységet és bővítse a lehetőségeket a jövő generációi számára, többek között a reziliencia és az innováció fokozása révén;

68. kéri, hogy a jövőről szóló 2024. évi csúcstalálkozón, a jövőről szóló paktumban és a 2025. évi 4. sevillai nemzetközi fejlesztésfinanszírozási konferencián tett kötelezettségvállalásokat váltsák konkrét intézkedésekre, és növeljék a beruházásokat a

fenntartható fejlődés finanszírozási hiányának megszüntetése érdekében; hangsúlyozza, hogy a 2030 utáni globális fejlesztési keretnek ambiciózusnak és mérhetőnek kell lennie, és az eredmények elérésére kell összpontosítania;

69. hangsúlyozza a többoldalú megállapodások, különösen a környezetvédelmi megállapodások fontosságát, amelyek hatékony keretet biztosítanak a nemzetközi együttműködés és a fenntartható fejlődési célok előmozdításához, és ösztönzi az EU-t, hogy még inkább erősítse meg azok végrehajtását és hatását;

70. kéri, hogy az EU 2028–2034 közötti időszakra vonatkozó többéves pénzügyi kerete teljes mértékben legyen összhangban a 2030-ig tartó időszakra szóló menetrenddel, és járuljon hozzá a fenntartható fejlődési célok eléréséhez; hangsúlyozza, hogy az EU fenntartható fejlődési célok melletti elkötelezettségét ambiciózus pénzügyi kötelezettségvállalásokkal kell alátámasztani a 2028–2034 közötti időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keretben; felhívja az EU-t és tagállamait, hogy biztosítsanak további finanszírozást az éghajlatváltozás mérsékléséhez és az ahhoz való alkalmazkodáshoz, valamint a veszteségekhez és károkhoz, összhangban az ENSZ Éghajlatváltozási Keretegyezménye Feleinek 29. Konferenciáján (COP 29) elfogadott „Baku-Belém ütemtervvel”;

°

° °

71. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak és a Bizottságnak, valamint a tagállamok kormányainak és parlamentjeinek.